

MEDGYESSY FERENC GIMNÁZIUM ÉS MŰVÉSZETI SZAKKÖZÉPISKOLA
PEDAGÓGUS ETIKAI KÓDEXE

Az etikai kódex nem illemszabályok és előírások gyűjteménye, nem is olyan kézikönyv, amely részletesen szabályozza a nevelők felelős cselekvését. Csupán azokat az íratlan, de közmegegyezéssel elfogadott etikai normákat sorolja fel, amelyek mindenkor időszerűek. Nem szankcionáló jellegűek, de feltétlenül irány- és útmutatók az intézmény tanárai és dolgozói számára.

Általános elvek:

- A tanítás nehéz és igényes munka. A pedagógus egész személyiségével nevel. Nevelési tényezőnek számít minden szava, megnyilvánulása. Tudatában kell lennie annak, hogy mindig vonzó, követésre méltó, emberségében föltétlenül őszinte és egyenes legyen, s hogy tevékenysége nem csupán fizetett foglalkozás, hanem választott hivatás.
- Megjelenésében kulturált, ápolat, mértéktartó. Nem felejtheti, hogy öltözködése, beszédmódja is nevelő erővel bír.
- A pedagógus nem saját népszerűségére törekszik, hanem mindig neveltje jövője, fejlődése, kibontakoztatása irányítja nevelői tevékenységét. Igyekszik az igényes, nevelő szeretet együttes gyakorlására.
- Szaktárgyától függetlenül törekszik arra, hogy beszédmódja, mondanivalójának igényes, árnyalt, pontos, szép magyar nyelvi megformálása is mintául szolgálhasson tanítványainak.
- A nevelő egyik legnagyobb magatartásbeli erénye a tanórai pontosság, a szakmai munka rendszeressége és egyéni megnyilvánulásában a kiszámíthatóság.
- Kollegáiról a diákok előtt tisztelettel beszél.
- Iskolájával kapcsolatos bizonytalan vagy igaztalan híresztelések tisztázására törekszik.
- Családszeretetét kifejezésre juttatja szavaiban és magatartásában egyaránt.
- Testi és lelki egészségét ápolja. Betegség esetén csak abban az esetben végezi tovább a munkáját, ha az tanítványainkra és magára nem ártalmas.

- Amennyiben politikai szerepet vállal, akkor azt időben és térben határozottan elkülöníti a nevelőmunkától.
- Saját tanítványait anyagi ellenszolgáltatásért külön nem tanítja.

Szakmai etikai normák:

- A nevelő köteles tudását, szakmai fölkészültségét folyamatosan mélyíteni, a szaktárgyaival kapcsolatos újabb eredményeket figyelemmel kísérni.
- A pedagógus a szakmai munkájában megalapozott és igényes. Hivatása felelős teljesítéséhez elengedhetetlenül szükséges a kommunikáció-készség kialakítása. Tekintélyét tudása és hiteles embersége alapozza meg.
- A nevelőtestület egységes követelményrendszer kialakításával törekszik hatékonyabb nevelő-oktató munkára, korrekt szakmai és munkatársi együttműködésre.
- Természetes, hogy szakmai vagy egyéb probléma esetén kollegánk segítségét kérjük.
- Munkatervünk megvalósulását figyelemmel kíséri, és szükség esetén módosítja.
- Önkritikusan viszonyul saját munkájához, azt állandóan ellenőrzi és értékeli. A külső szakmai ellenőrzést és értékelést nyitottan, együttműködően fogadja.
- Felkészülten vesz részt a helyi nevelési és egyéb intézményi dokumentumok megalkotásában, elfogadásában és érvényre juttatásában.
- Kollégái helyettesítését a nevelés szempontjainak érvényesítésével látja el.
- Gyakorlati és elméleti munkájával, valamint szakmai szervezetekben kifejtett tevékenységével hozzájárul a nevelésügy fejlődéséhez.

A tanár-diák kapcsolat etikai normái:

- A nevelő tanítványait kellő bölcsességgel formálja és koruknak, nemüknek megfelelő magatartásformával irányítja. Sokféle szempontból kiegészítheti a szülők igyekezetét.
- Az ismereteket és véleményeket felelősen közvetíti növendékeinek, nyitott marad más vélekedésekre.
- Következetesen és igazságosan osztályoz. Az osztályzás sohasem a megtorlás vagy a fegyelmezés eszköze a nevelő kezében, mégis komoly nevelési tényező – ennek tudatában kell lennie. Bizonyos határig minden tanítványának megadja a javítás lehetőségét.

- A tanulók írásbeli munkáit minél előbb kijavítja annak érdekében, hogy tanítványai időben kapjanak visszajelzést a tananyag elsajátításának mélységéről.
- Tanítványai között hátrányos megkülönböztetést nem alkalmaz, tiszteletben tartja egyéniségüket és emberi méltóságukat.
- Iskolánk rendezvényein és az ügyeletek ellátásakor is a nevelés szempontjait tartja szem előtt.
- Segíti tanítványai pályaválasztását, érdeklődik a volt növendékek életpályája iránt.
- Növendékei érdekeit szem előtt tartva felkészíti őket versenyekre, nyilvános szereplésekre.
- Felelősen választ tankönyveket és taneszközöket.
- A pedagógus iskolai tevékenységében gyakran végez problémamegoldást, feszültségoldást, az ehhez szükséges légkör megteremtésében segítségére lehet a humor is, amely nem tévesztendő össze a lelki sérülést is okozó gúnyolódással.
- A nevelő a tanítványaitól vagy tanítványairól birtokában levő ismereteket, amíg azok a tanítvány érdekeit szolgálják, bizalmasan és titkosan kezeli, tanítványaival nem közöl rájuk nem tartozó tényeket. A nevelő az iskola szabályzataiban előírt titoktartást nem szegheti meg.
- A nevelő soha nem teheti meg, hogy kollegájával kapcsolatos panaszait kiviszi a növendékek közé, de még súlyosabb eset az, amikor a növendékeket az érintett kollega ellen hangolja. Nem csorbíthatja kollegái emberi és szakmai hitelét.
- Akkor fegyelmez vagy büntet, amikor szakmai szempontból ezt tartja a legcélravezetőbb pedagógiai eljárásnak. A fegyelmezés és a büntetés a munkafegyelmet és a közös tevékenységet zavaró, valamint a saját és a mások fejlődését gátló, romboló cselekedetek megítélése a gimnázium nevelési programjában foglaltaknak megfelelően történik.
- Ha növendékei igénylik, segítséget nyújt személyes konfliktusaik, problémáik megoldásában.
- Kapcsolata a diákokkal szigorúan mester-növendék kapcsolat. Segíti tanulói testi, szellemi, erkölcsi fejlődését, önmegvalósítását.

- Az erkölcsi kérdések megítélésében a gimnázium nevelési programjában foglaltaknak megfelelően lép fel.
- Személyiségében, módszerében sokszínű a testület, de az erkölcsi kérdések megítélésében – nevelési programnak megfelelően – egységes fellépésre törekszik.
- Magánéleti problémáit nem viszi a tanulók közé.
- Diákjait vagy az iskola más tanulóját magáncéllal munkára nem kéri, nem készíti.

A pedagógus szakmai kapcsolatainak etikai normái:

- Szakmai kapcsolataiban az értékek tisztelete, a kollégák megbecsülése és a pedagógushivatás iránti elkötelezettség dominál. Aktívan részt vesz iskolánk szervezeti kultúrájának alakításában.
- Folyamatos kollegiális munkakapcsolatot tart és együttműködik a nevelőtestület tagjaival nevelési és szakmai kérdésekben. Érdeklődik kollégáink munkája iránt, tapasztalatait megosztja velük.
- Nyitottan fogadja a nevelőtársak szakmai észrevételeit, akár elismerők, akár kritikusként nézve. Saját szakmai megállapításainak korrekt módon ad hangot, akár elismerők, akár kritikusként másokra nézve.
- Méltó módon képviseli iskolánkat és a pedagógus-hivatást. Minden jogos eszközt igénybe vesz iskolánk és szakmánk jó hírének öregbítésére. Sem tetteinkkel, sem nyilatkozatainkkal nem csorbítja intézményünk és hivatásunk hírnevét.
- Iskolánkban a vezetők és a munkatársak közötti kapcsolatot a korrektség, a tárgyilagosság, az őszinteség, a kölcsönös bizalom és tisztelet jellemzi.
- Az oktatási intézmény jó légkörét elsősorban a nevelők egymás iránti nyílt és őszinte viszonya biztosítja. Ez megmutatkozik a nevelők kölcsönös bizalmában és megbecsülésében, a szakmai tapasztalatok megosztásában, az egymástól való tanulás örömeiben, a jó tanácsok elfogadásában, a baráti kapcsolatokban, egymás tudásának elismerésében, a problémák megoldásának közös keresésében és abban, hogy egymás szaktárgyait fontosnak tartják.
- Olyan munkatársaknak tekinti kollegáit, akikkel közös ügyük a nevelés. Ezért kapcsolatukat mindig a kölcsönös segítségnyújtás határozza meg.
- Az iskola színvonalas működése érdekében valamennyi nevelőnek felelős kötelessége az azonos vagy hasonló szakos kollegákkal együtt munkaközösségben dolgozni, a

kollegák szakmai tekintélyét megőrizni, emelni. A munkaközösségben arányos és méltányos teherviselésre kell törekedni.

- Szakmai, tudományos vagy pedagógiai vita, nézeteltérés nem szülhet haragot. A vitás kérdéseket a nevelők egymás között, a növendékek távollétében tisztázzák.
- Módszereinek, eljárásainak megválasztásában a pedagógusnak szaktárgya természetéhez illő önállósága, szabadsága van, ezzel a szabadsággal azonban nem élhet vissza.
- A nevelők csak akkor várhatnak el viszont-tiszteletet, ha az intézmény nem pedagógusi munkakörben alkalmazott dolgozóit is munkatársaknak tekinti a közös nevelői és oktatói célok megvalósításában. Személyükben ezek a dolgozók is válhatnak nevelési tényezővé, amint kapcsolatba kerülnek a fiatalokkal. Így a munkatársi viszony a pedagógusok és az egyéb alkalmazottak között a kölcsönös megbecsülésre épül, s ez a növendékek szemében jó példaként szolgál. Ugyanakkor a nem pedagógus alkalmazottaktól is elvárható a szolgálatkészség az egész intézmény javára.

A nevelő tanítványai szüleikhez, családjához való viszonyának etikai normái:

- Az iskola nevelője nevelési célú kapcsolatot épít ki a szülőkkel, de sem a gyermek, sem a szülő bizalmával nem élhet vissza.
- Legyen mindig kész arra, hogy a szülőkkel minden, a gyermekre vonatkozó ismeretét megossza. Véleménynyilvánítása legyen tárgyyszerű, szorítkozzék a gyermek szellemi, lelki, testi fejlődésére. Vannak esetek, amikor ez a tájékoztatás bölcs mérlegelést igényel. A nevelő döntését, illetve felelős cselekvését ilyenkor egyedül a gyermek érdeke szabja meg.
- A nevelő a szülőktől a gyermekükért végzett pedagógusi tevékenységéért ellenszolgáltatást nem vár és nem is fogadhat el.
- Törekedjék a rá bízott tanulók családi hátterét, problémáit a nevelés hatékonysága érdekében megismerni.